

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 3 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pouj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznalila se plačuje od peterostopue petit-vrate po 12 h., če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopsi naj se izvolo frankovati. — Pokopki se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Kraških ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posemne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

Balkanska pismo.

Srbija: Političen položaj. — Carinska vojna. — Iz srbske žurnalistike. — Bosna-Hercegovina: Memorandum književnikov in časnikarjev. — Stara Srbija in Makedonija: Splošen položaj.

Belgrad, 1. marca.

(— ut.) Narodna skupština pokazuje žalostno sliko. Poslaniške klopi so na polovico prazne, ker opozicija ne prihaja k sejam, a poslanci iz vladne zvečine, ki prihajajo v skupštino polnoštevilno, da so seje sklepne, so nekam pobiti in nič jim ni prav, da se je narodna skupština spremenila v klub mlajših radikalcev. Nobenih debat ni v skupštini, nego se samo predlaga in glasuje „za“ — ker opozicije ni, a vladna stranka ne mara kritikovati lastnih svojih predlogov, oziroma predlogov vlade, ki je iz vedenje sestavljen.

V skupštino prihaja en poslanec pozabil sem mu ime) ves ovit, ker je močno bolan, a revez mora zapustiti postelj in sedeti v skupštini, ker ako bi ostal doma, ne bi bile seje sklepne. Revez! Vsem se smili, a tudi vlada se vsem smili, ker njen položaj ni ravno prijeten pri takih okolnostih. Ali ona je pri vsem tem že vedno toliko korajzna, da ne odstopi in ministri sedijo na svojih ne-sigurnih stolih, ki se vsakega momenta lahko prekučnejo. Istina je, slabe volje so ministri, posebno finančni minister dr. Marković je tako nervozan, da ne more v skupštini sedeti na svojem ministrskem stolu, nego sedi navadno v poslaniški klopi, kjer se čuti menda bolj sigurnega...

Vse se povprašuje, do kdaj bo to trpe? In kombinira se mnogo. Koalicija, fuzija, demisija in še različne druge besede iz parlamentarnega slovarja se prav rade vporabljajo že nekaj mesecev, a položaj je vkljub temu nespremenjen in ta položaj se more označiti z dvema besedama iz parlamentarnega slovarja: permanentna kriza.

Škoda je velika, da je tako. Vsa Srbija želi, da bi bilo bolje, ker je mednaroden položaj Srbije, kar sem že večkrat naglašal — danes tako te-

žak, da bi Srbija morala imeti močno vlado, ki se ne bi moral boriti z notranjepolitičnimi neprikljikami, nego bi vso svojo skrb posvetila mednarodnemu položaju države.

V ostalem, dolgo tako ne bo trpe. V kratkem se mora vse temeljito spremeniti in če bi se spremeno na ta način, da bi se razpisale nove volitve, pa ni nihče prav navdušen za to. Ali končno se bo vseeno moral uporabiti to sredstvo, da se neznosen sedanji položaj spremeni, kar se more doseči edino z novimi volitvami.

* * *

Danes se je začela carinska vojna med Srbijo in Avstro-Ogrsko. Rok dosedenji trgovinski pogodbi je potekel in Srbija se že poslužuje avtomomne carinske tarife napram avstro-ogrskemu uvozu v Srbijo.

Dunajski listi so že zmagovalno klicali, da je Srbija kapitulirala in da je carinski konflikt poravnana, a Srbija je na vse to molčala. Ni se ji zdelo vredno, da bi dementirala glasove dunajskega časopisa, nego je molčala in čakala. A danes, ko bi se moral skleniti provizorična trgovina pogodba z Avstro-Ogrsko, spregovorila je Srbija in sicer je spregovorila tako, da se bo začudil gospod Goluchowski! V narodni skupštini je bila danes — kakor sem že brzjavno sporočil „Slovenskemu Narodu“ — sprejeta resolucija, s katero se poziva vlada, da ne sklene z Avstro-Ogrsko niti provizorična niti trgovina pogodbe, ako Avstro-Ogrska ne odobri srbskih zahtev po vetrinarni konvenciji i. t. d.

Odlochen je ta odgovor srbske vlade in tako je prav. Mnogi so se bali, da sedanja vlada popusti, ker je bila v poslednjem času zelo popustljiva in zato je ta njen odlochen krok mnoge prijetno iznenadil.

Konflikt z Avstro-Ogrsko torej stopa v novo fazo svojega razvoja. Zasedoval ga bom točno in poročal o vsaku važnejšem pojavi, ki nastopi v času konfliktu.

* * *

poldne. Do 4. ure bom doma. Sicer veš, da imam zate vedno na razpolaganje nekaj denarja, a toliko že zasluzim, da ga prideš sama iskat, zlasti ker se mi vedno bolj toži po tebi.“

Lavra se je stresla po vsem životu, ko je precítila to pismo. Ali vzlič temu se je hitro odločila, kaj da storiti.

„Dobro! Pa pojdem sama po denar. Toda niti z mazincem se me ne sme dotakniti. Za nobeno ceno ne.“

Potem se je začela batiti. Morda se zmisli Marko prav ta dan, da je dovolj preskušen in jo pride iskat, ravno tedaj, ko je ne bo doma. Prestrašila se je te misli, a spoznala je hitro, da je jako neverjetno, da se to zgodi. Če je čakal šestindvajset dni, bo pač počakal tudi trideseti dan.

Odlčila se je, da odiže hitro poldne, ko je vedela, da je Marko zadružan v uredništvu „Allabarde“ in je gotovo, da ga ne sreča. „Samo pol ure izostanem — Tomajevi dobe denar, s katerim jim rešim življenje in vse bo dobro.“

Ko se je Lavra enkrat odločila, da obiše starega Pikardija, je postala kmalu mirnejša. Želela je že tako dolgo, da bi zopet prišla na ulico.

V Belgradu se porajajo novi listi kakor gljive po dežetu, pa tudi umirajo radi.

Nedavno je začel izhajati nov dnevnik „Novo Vreme“, ki ga ni poklicala k življenju potreba, nego — avstrijske krone. Ta list ima eno in edino zadačo, da „obsoja“ novo stanje, ki je ustvarjeno v Srbiji z dvorsko revolucijo 11. junija 1903. I. In list svojo zadačo vestno izvršuje. Psiuje na vse strani in vzdihuje za „dobrimi starimi časi“, ko je vladal v Srbiji „plemeniti“ kralj Aleksander Obrenović. Ta list se skoraj čisto nič ne čita in ogromna večina belgradskega prebivalstva ne ve, da sploh izhaja kako „Novo Vreme“, ker ga vse časopisje brez izjeme bojkotira na ta način, da nikdar ne govorijo o njem, kakor bi ga ne bilo.

List v kratkem propade, kakor je propadel „Narodni List“ in pozneje „Opozicija“. Avstrija bi sicer dajala uredniku denarja, ker ji je mnogo stalo do tega, da neti v Srbiji nezadovoljstvo, ali ko izpredvi, da ji vse to nič ne pomaga, zapre možno in list propade.

Ko bi slovenski davkoplačevalci vedeli, koliko njihovega denarja se uporablja proti njihovim rodnim braatom!

Ali kaj hočemo, ko se vaši klerikalni poslanci tako navdušujejo za avstrijsko balkansko politiko, a „Slovenec“ Avstrijo vedno opozarja na jugoslovansko nevarnost, a obenem se dela velikega Jugoslovana!

* * *

Znan je že memorandum, ki so ga poslali skupnemu finančnemu ministru na Dunaj književnik in časnikarji iz Bosne in Hercegovine, ki zahtevajo, da se narodu v Bosni in Hercegovini dajo vsaj najprimitivnejše pravice. Memorandum ostane, se razume, brez uspeha, ker oni na Dunaju ne marajo, da bi se kritikovalo delovanje bosanske vlade in zato o kaki svobodi tiska niti misliti ni. Avstrija hoče Bosno in Hercegovino popolnoma uničiti, a javna kontrola bi jo občutno ovirala v njenem delovanju in zato ostane vse pri starem.

Ali en uspeh je memorandum vseeno imel. Tuje časopisje, — posebno rusko in francosko — ga je ponatisnilo in sedaj ga zelo živahnno komentira. Na ta način bo Evropa vsaj nekaj izvedela o neznosnem položaju, v katerem se nahaja bosanska raja, in je upati, da ne bomo dolgo čakali do revizije berolinskega kontrakta in pri tej reviziji Avstrija ne bo tako dobro prošla kakor na kongresu v Berolinu, ker se ji gotovo odvzame mandat, ki ga je dobila na kongresu in bo morala zapustiti Bosno in Hercegovino, katerima se podeli potem avtonomija.

* * *

Reformno delo v Macedoniji se nadaljuje. Evropski finančni kontorlorji se pečajo sedaj z redakcijo pravilnika za finančno kontrolo, a razen tega se namerava tudi povečati in reorganizovati evropsko žandarmijo.

Maroška konferenca vpliva tudi na splošen položaj v evropski Turški. V Algecirasu ne tečejo stvari tako gladko, kakor bi se želelo in evropski mir je v opasnosti. To je vzrok, da so velike sile, ki so do sedaj živo sodelovala na macedonskem pokretu — vsaka, se razume, na svoj račun in za svoje koristi — obrnile vso svojo pozornost v Algeciras, kjer se lahko porodi iskra, ki bo začgala celo Evropo, a Macedonijo so pustili za „boljše čase“.

Pa tudi Macedonci sami in njeni naravniki zaščitniki balkanske države pazljivo sledijo tok marokanske konference, ker dobro vedo, da se ta konferenca indirektno tiče tudi njih.

V Macedoniji vlada relativno mir. Pripeti se sicer, da pride do manjših prask med četami z vojsko, oziroma med četami posameznih narodnosti, a take priske se na Turškem nekaj navadnega, normalnega. Večjih pokrovov čet ni in jih tudi ne bo tako kmalu, ker sedaj ni čas za to. Ali v kratkem pride lahko zopet do splošne vstaje, ker se upa, da se med srbskimi in bolgarskimi revolucionarji doseže sporazum za skupno akcijo orojza.

Volilna reforma.

Praga, 4. marca. Bivši starčevski podpredsednik državnega zborna Zeithammer je priobčil v „Politiki“ članek o volilni reformi ter poziva češke poslance, naj se zavzamejo za to, da se en del poslance v zavzemajo iz splošnih volitev, en del iz korporacijskih volitev, en del pa iz deželnih zborov.

Brno, 4. marca. „Lidove noviny“ izjavljajo, da, ako se Nemcem da samo en mandat več, kakor dočaka volilna reforma, bodo češki poslanci to smatrali brezpogojno kot napoved boja.

Praga, 4. marca. Nemška agrarna stranka je v svoji seji sklenila, da je uvedbo splošne in enake volilne pravice zavzemajo, da dobre Slovani 30 mandatov več, zahtevajo, da se odkaže nemškim manjšinam v Pragi, Budjeovicah, Plznu in na Kranjskem tudi nekaj mandatov. Za reformo poslovnička bo stranka glasovala le tedaj, ako se postavno uvede nemščina za parlamentarni jezik.

Inomost, 4. marca. Schönererjanski volilni odbor je sprejel rezolucijo proti volilni reformi, češ, da jo prevevajo nemštvu sovražne tendenze. Preden se da analfabetom volilna pravica, se mora napraviti za Galicijo, Bukovino in Dalmacijo izjemno stanje.

Absolutizem na Ogrskem.

Budimpešta, 18. marca. Novi državni tajnik Kafka je izpovedal, da hoče vlada z imenovanjem kraljevi komisarjev le napraviti zopet red v deželi. Kraljevi komisarji bodo tudi preosnovani osrednje volilne komisije, in šele tedaj, ko bo to gotovo, bo vlada razpisala nove volitve. Ker pa bodo te priprave potrebovale mnogo časa, se volitve ne razpišejo pred jesenjo.

Dunaj, 4. marca. Predsednik magnatske zbornice grof Csaky je rekel cesarju pri avdijenci: „Na Ogrskem vladajo sedaj žalostne razmere.“ Cesar je odgovoril: „Priznavam; toda dežela je popolnoma mirna.“

„Stisni se k meni, punica; rad te imam še vedno.“

Lavra se je hitro odmaknila, ker bi je bilo strah.

„Gospod Pikardi — pustite me. Vi bi bili lahko moj oče.“

„Dobro govoris, prijateljica moja — nadaljuj — jaz te vedno z veseljem poslušam.“

S sklenjenimi rokami se je obrnila Lavra do starega Pikardija:

„Prosim Vas, bodite usmiljeni in verujte mi. Jaz ljubim iz vsega srca in vse duše in hočem biti poštena.“

„Kje sem to že slišal,“ je s prečim sarkazmom vpraševal Pikardi. „Ah, da, v gledališču. Menda v klasični igri ... Marijan Deloime — ka-li?“

„Tvoja ljubezen je obnovila moje delištvo.“ Ali se ne glasi tako? No, v šestih mesecih se boš ti sama najbolj smejala tem svojim fantazijam. Sicer sem pa prepričan, da si posvetila svojo ljubezen kaki ničli. Kdo pa je twoj izvoljenec? Kak gledališki igralec, kak muzikant ali kak frizer?“

„Moj izvoljenec je mož, ki se mu spoštljivo klanja ves Trst — Diavolotto je moj ljubec,“ je s ponosom zaklicala Lavra.

(Dalej prih.)

LISTEK.

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda.

(Dalej.)

Lavra je končno uvidela, da se mora odločiti, bodisi tako ali tako. In tudi zdaj je prišla do spoznanja, da ji je pomoč zagotovljena samo pri starem znancu, trgovcu Pikardiju. Razburjeni njeni živi so vplivali tako, da je začela misliti o Pikardiju, da je dostopen plemenitejšim čuvstvom. „Star je že in uvidevan in vedno je bil dobrih rok — zakaj bi zdaj ne bil?“ je vpraševala samo sebe in potem v svoje pomirjenje razpredla to misel na dolgo in na široko.

Naenkrat se je prebudila iz teh svojih sanj, vzela papir in pero ter hitro spisala pismo na Pikardija. Prijazno in ljubezniško pismo, v katerem pa ni nič omenila o svojem razmerju z Markom. Postrežnica je morala takoj odnesti pismo v Pikardijev trgovino in je dosti hitro prinesla odgovor. Ta je bil kratek in lakoničen.

„Ljuba duša! Pridi danes po-

Zunaj je sijalo zimsko solnce in hrenela je po njegovi topoti in po ljudeh. Pri tem pa Marka ni pozabila niti za trenotek. Pisala mu je dolgo pismo, kakor vsak dan, morda še nekoliko nežnejše in ljubeznišje, kakor bi ga na ta način hotela prositi odpuščanja, da prelomi svojo oblubo.

Po obedu je odšla. Še svoji postrežnici je to prikrila. Poslala jo je v Barkovlje, vedoč, da predno se od tam vrne, bo že zopet doma. Potem se je tihotapski splazila iz hiše. Oblekla je črno obleko in vzela pred obraz gosto tančico, da bi je ne mogel nihče spoznati. Pri odhodu iz hiše je ni nihče videl. Oddahnila si je nekoliko, ko je prišla mimo Markovih vrat in potem ubrala svojo pot kar mogoče hitro.

Pikardi je stanoval blizu lesnega trga. Ko je Lavra stopila v njegovo stanovanje, jo je sprejel z resničnim veseljem. Stari lahkoživec jo je imel tako rad, da bi se to naklonjenost skoro moglo imenovati ljubezen.

Torej si prišla! Ti renegatka, ti deserterka, ti izdajalka! Ali veš, da je že skoro mesec dni, kar sem te zadnjikrat videl? Res, pogrešal sem

Budimpešta, 4. marca. Kraljevi komisar Rudnay je utemeljeval pred zbranimi uradniki odpravo avtonomije za peštanski komitat s tem, da so se municipaini svet in komitativni uradniki opetovano zoperstavljali, da niso hoteli oddajati prostovoljno vplačanih davkov ter potrejevali prostovoljno se prijavljenih rekrutov. S tem se je ščuvalo prebivalstvo in uradništvo. Mesto odstopivšega velikega župana Beniczkega je imenovan komitativni nadodnik Čsap.

Koalicijo je smatrati za razpadlo, ker baron Banffy vsled svojega najnovješega programa, v katerem je opustil zahteve glede armade, ne more več biti v koaliciji, temuč bo s svojo stranko izstopil.

Spor s Srbijo.

Dunaj, 4. marca. Avstro-ogrsko vlado je predlagala Srbiji za sklenitev trgovinskega provizorija sledče predloge: iz Avstro-Ogrske v Srbijo izvažano blago naj uživa carinske ugodnosti in nemško-srbske, srbsko-turške in turško-bolgarske trgovinobe. Srbija pa plača tiste carine, ki so določene v trgovinskih pogodbah, ki jih je sklenila Avstrija z Nemčijo, Italijo, Rusijo in Belgijo. Določba glede izvoza živine iz Srbije se smatra za ugaslosti vendar si Avstro-Ogrska pridrži pravico, uvažati srbsko živino iz neokuženih krajev pod zdravstvenimi določbami.

Belgrad, 4. marca. O pogojih dunajske vlade se je posvetoval ministerji svet pod kraljevim predsedstvom. Določili so se protipogoji. Trgovinski minister Drašković je odpotoval na Dunaj, da izroči dunajski vladni srbski pogoje za provizorij. Vladni klub v skupščini je opustil zahtevo po veterinarski konvenciji ter se zedini za obliko, ki zajamči izvoz srbske živine.

Uradni list razglaša zakon, s katerim se vladni pooblašča, skleniti trgovinski provizorij do 1. maja.

Boji v Macedoniji.

Carigrad, 4. marca. V Peču se je začelo albansko prebivalstvo resno puntati, ker je nezadovoljno z muftijem. Izgredniki so začeli muftijevo hišo ter streljali na vojake. Seveda je tudi vojaštvo streljalo. Na obeh straneh je bilo več mrtvih. Poklicati so morali osem bataljonov z dvema gorskima baterijama, ki so mesto popolnoma zasedli. Nemiri so trajali cele tri dni.

Položaj na Rusku.

Petrograd, 4. marca. Car je sprejel deputacijo samodržno-monarhistične stranke iz Ivanova ter ji rekel: "Poznam in čisljam vaša čuvstva, za katera se celi samodržni stranki iz srca zahvaljujem. Povejte tistim, ki so vas poslali k meni, da se v manifestu z dne 30. oktobra napovedane reforme zanesljivo izvedejo in da ostanejo tudi pravice, ki sem jih dal narodu, nespremenljive. Moja samodržna moč pa ostane taka, kakršna je vedno bila."

Odesa, 4. marca. V Očakovu je bil poročnik Šmid, vodja puntarjev na ladji "Potemkin", obsojen v smrt na vislice. Trije pomorščaki so bili obsojeni na smrt z ustreljenjem. Poročnik Šmid je rekel po obozbi: "za milost si izprosim, da me ustreže.".

Zarote zoper inozemce na Kitajskem.

London, 4. marca. Inozemci v Pekingu so v hudem strahu. Govori se namreč, da se bliža mestu 5000 eborovenih vstašev. Pomnožena policija sicer patruljira po mestu, a zanesljiva ni. Nemci so pripeljali iz Tientsina velik top v Peking ter ga postavili pred nemško poslanstvo.

Klerikalno izdajstvo. Našo trditve, da so kranjski klerikalni poslanci v zadavi volilne reforme izdali slovenske narodne koristi in prodali vlasti in nemški ljudski stranki štajerske in koroške Slovence, potruje tudi celjska "Domovina", ki piše v svoji sobotni številki doslovno to-le: "Mi spodnještajerski in koroški Slovenci smo bili v korist nemške ljudske stranke prodani. Danes konstatujemo — četudi se bo morda od te ali one stran izanikalo — konstatujemo in trdimo apodiktično, da smo bili prodani od slovenskih poslancev, ki se jim je šlo edino za strankarske koristi, prodani in oropani za naše pravice. Svojo trditvijo upamo dokazati vsak čas. Žalostno in sramotno je to in se bo na povzročiteljih samih še težko maščevalo." — Na naša stvarna izvajanja o tej zadavi je "Slovenec" odgovoril s psovki in jih imenoval "zlobnost in neumnost", ne da bi se nas upal stvarno z argumenti zavračati in pobijati. To je značilno dovolj! Radovedni smo, če ga bodo očitanja celjske "Domovine" spravila toliko iz ravnotežja, da bo vsaj nekoliko pridvignil kopreno, v katero je zavito narodno izdajstvo kranjskih klerikalnih poslancev!

Že zopet vladni komisar. Grof Chorinsky, pobožni koadjutor gospoda Schwarza, dela dosledno. Kjer je kaka občina, ki bi morda prišla v napredne roke, je takoj s komisarjem pri roki. Samošt Medvoda, kjer so klerikalci sleparili, da je bilo groza, je kompanija Chorinsky-Schwarz spala kakor polh v zimi. Na Jesenice, v Knežak so se pa odposlili komisarji, ki so uredili svoje poslovanje tako, da so bili naprednjaki poraženi. O ti dvojni pravici bomo že spregovorili, kadar pride čas. Za danes imamo sporočati, da je naša slavna vlast tudi v Drago odposlala posebnega komisarja, ki bode sedaj v trdi zimi, ko so vsi slovenski volilci na delu po svetu, z znano spremnostjo vodil in dognal občinske volitve v Dragi. Dosedanji župan je sicer prosil, da naj se volitve razpišejo na mesec maj, pa ni nič pomagalo, privandal je komisar. Že poprej pa se je pritožba nekaterih aragonih Kočevcev tako spretno zavlačevala, da se je rešila ravno okrog novega leta, dočim bi se bila lahko že dosti prej rešila. Ali govorje so hoteli imeti volitve v trdi zimi, zategadelj so pritožbo zavrnili v trdi zimi, volitev pa ex offo kisali. To je star recept, po katerem se je svoj čas pod Widmannom na Kranjskem vladalo! Chorinsky in Schwarz sta ga zopet izkopal, in sedaj bomo izgubili slovensko Drago, po kateri so Kočevci toliko čaza zmanj svoje prste stegovali. Naši klerikalci pa bodo tudi zadovoljni, ker bo obenem odstranjena napredna stara korenina, župan Turk!

Občinski svet ima v torek, 6. marca ob 5. popoldne sejo. Na dnevnem redu so: Naznanila predsedništva in poročilo o letosnjih dopolnilnih volitvah za občinski svet; o županovem dopisu, naj bi se že letos začelo zidati poslopje za cesarja Franca Jožefa I. mestno višjo dekliško šolo; o županovem dopisu v zadavi odkupa zgradb, ki so doslej lastnina "Drsalnega društva" ob ribniku pod Turnom; o ponudbi tovarnarja Maksu Samasse za odkup nekega mestnega sveta na Gradu in glede uravnave njegovega tovarniškega stavišča na Prulah; o dopisu županovem glede stališča, ki naj ga zavzame mestna občina v zadavi državnega prispevka za regulacijo Rožnih ulic; o prevzetju trga pred južno-železnično postajo v mestno oskrbo; o prošnji Lončaričevih dedičev za porazdelitev parcele št. 198 katastralne občine Sv. Petra predmestje I. del na voglu Resljeve ceste in Slomškovih ulic; o uporabi izredno dovoljenega kredita 1500 K za nabavo učil na II. mestni slovenski deški ljudski šoli; o uporabi dotacije za leto 1905. na I. mestni slovenski deški ljudski šoli; o prošnji vodstva II. mestne slovenske deške ljudske šole za nakup risalnih miz; o prošnji vodstva I. mestne slovenske deške ljud-

ske šole za nakup novih omar za učila; o prošnji Lichtenthurnične srotišnice za prispevek k napravi nove šolske oprave; o oddaji cesar Franc Jožefove ustanove za realce; o oddaji cesar Franc Jožefove ustanove za učence c. kr. umetno obrtno strokovne šole v Ljubljani; o županovem dopisu glede oddaje izdelave podrobnih načrtov za c. kr. državno obrtno šolo; o županovem dopisu glede podkovnice in živinozdravnišnice v Ljubljani; o županovem dopisu glede pogozdenja onega zemljišča na Gradu, katero je mestna občina odkupila od Salezijcev; o zaključnih tabelah mestne klavnice leta 1905; o županovih nasvetih glede ljubljanskega Gradu; o porabi dotacij višje dekliške šole v I. 1905. in o personalijah.

Proti "Sokolu". Ljubljanski klerikalci so se zadnji čas začeli zaganjati z vso silo v ljubljanskega "Sokola", hoteč ga dobiti v svoje roke. V ta namen se je vpisalo v to telovadno društvo vse polno mladih ljudi, s katerih pomočjo naj bi postal "Sokol" klerikal. Pa ni šlo in ni šlo vkljub še tako veliki agitacija. Ker tudi v prihodnosti ne kaže, da bi šlo, so si omisili klerikalci svoje telovadno društvo, ki se zdaj pripravlja. Včeraj pa je bilo v ta namen v hotelu "Union" predavanje o telovadbi. Ko je neki Podlesnik prebral svoje predavanje, je povedal, da se osnuje v Ljubljani slovenski centralni telovadni krožek, po vsem Slovenskem se pa potem osnujejo podružnice tega krožka. S Sokolom hočejo živeti klerikalni telovadci — imenovali se bodo "Osl", česar pa Podlesnik pri vsej zgovornosti ni hotel povedati — v prijateljskih odnosih, če jim "Sokol" načeloma ne bo nasprotoval. Da se ustavovi "Osel", je baje potreba, ker naši kmetski fantje in delavci nimajo pristopa v "Sokola", v katerem so samo uradniki, visokošolci in trgovski pomočniki in ki se ustavljajo le po mestih in trgi (Domžale, Jesenice, Šiška so seveda mesta!) Kljub vsemu zatrjevanju, da "Osel" ni naperjen proti "Sokolu", so uše Podlesniku nazadnje te-le besede: Če bomo imeli uspehe, se bo pokazalo, da se naše društvo ni ustavilo samo vsled konkurenčne, ampak tudi vsled potrebe. Konkurenca jo torej prva in potem pride šele potreba. Nam pa se zdi, da je le konkurenca Sokolu prvi in zadnji smoter "Oslov". Sicer je pa prav, da se iz Sokola izločijo osebe, ki jim je klerikalstvo prva in narodnost najzadnejša stvar, ker taki ljudje le zavirajo razvoj društva.

Našim katoliškim ljudske strankarjem. Piše se nam iz jurijevih krogov: Znano je, da je v katolicizmu neko strankarstvo, ki želi, da je lajiku več danega delokroga v cerkevih stvareh, in sicer, da bi imel posvetni vernik tudi neko pravico govoriti o verskih stvareh, vsaj pa pri izvolitvi duhovnikov, škofov, tako, da ne bo lajik samo mašina za opravljanje molitev in storitev plačil, da ne bi lajiki le poslušali, kaj se jim pove z lece in bi zbirali denar v duhovniške namene. Lajki v nekaterih krajih stavljajo vprašanje, če so samo le za to v cerkvi, da bi bili vladani, nekateri pa hočejo tudi v vseh cerkevih zadevajočih zadevah vprašani biti. Posebno hočejo biti samostojni kat. misleči socialisti. Tudi omikanci v katoliški cerkvi zahtevajo, kakor to poudarja prof. Schuell, samostojnost v verskih stvareh. V tem oziru ustreza protestantizem lajicizmu in je pridobil s tem dosti moči. Škoф Bonomelli iz Kremone je lani oktobra meseca govoril na dijecezanskem shodu med drugim tudi to-le: "Obžalujem, da se lajik v naši cerkvi po duhovniških uradih preveč utesnuje, njegova svoboda preveč omejuje, ker s tem se kat. gibanje zavira." Ta škoф je pozval lajike, da naj nastopajo povsod samostojno, ne da bi dali svojim združitvam navadno rabljeno etiketo katolicizma, ker le-ta dela take družitve antipatične v javnosti in brani katolikom, da bi imeli odločen vpliv v zgodovini narodovi. Duhovniki naj bi podpirali lajike, ko se ti poslužujejo svojih pravic kot svobodni državljanji. Ta škoф ni prav dobro zapisan pri papeštvu in naš Anton

Bonaventura, Napotnik, Khan, Nagl in Sedej seveda ne odobrujejo tega katolicizma in stoje strogo na stališču Sylla in enciklike papeža Pija IX. od 8. dec. 1864, ki določuje, da ima lajik ubogati v vsem, kar zadeva njegovo življenje, svojim duhovnikom, ki so merodajni v gospodarskih, znanstvenih, etičnih in verskih vprašanjih. To nasprotje nam je prišlo na misel, ko smo čitali, da se je naša katoliška stranka prekrstila v ljudsko stranko. Nemara je Šuklje napotil dr. Šusteršiča in druge pametnejše lajike v katoliški stranki do tega, da se prekrste, ker je ime katoliško ljudem antipatično, zglj iz namena, da zastopajo v tej stranki novodobno strugo, ki zahteva vpliv lajikov v vseh zadevah in o personalijah.

Proti "Sokolu". Ljubljanski klerikalci so se zadnji čas začeli zaganjati z vso silo v ljubljanskega "Sokola", hoteč ga dobiti v svoje roke. V ta namen se je vpisalo v to telovadno društvo vse polno mladih ljudi, s katerih pomočjo naj bi postal "Sokol" klerikal. Pa ni šlo in ni šlo vkljub še tako veliki agitacija. Ker tudi v prihodnosti ne kaže, da bi šlo, so si omisili klerikalci svoje telovadno društvo, ki se zdaj pripravlja. Včeraj pa je bilo v ta namen v hotelu "Union" predavanje o telovadbi. Ko je neki Podlesnik prebral svoje predavanje, je povedal, da se osnuje v Ljubljani slovenski centralni telovadni krožek, po vsem Slovenskem se pa potem osnujejo podružnice tega krožka. S Sokolom hočejo živeti klerikalni telovadci — imenovali se bodo "Osl", česar pa Podlesnik pri vsej zgovornosti ni hotel povedati — v prijateljskih odnosih, če jim "Sokol" načeloma ne bo nasprotoval. Da se ustavovi "Osel", je baje potreba, ker naši kmetski fantje in delavci nimajo pristopa v "Sokola", v katerem so samo uradniki, visokošolci in trgovski pomočniki in ki se ustavljajo le po mestih in trgi (Domžale, Jesenice, Šiška so seveda mesta!) Kljub vsemu zatrjevanju, da "Osel" ni naperjen proti "Sokolu", so uše Podlesniku nazadnje te-le besede: Če bomo imeli uspehe, se bo pokazalo, da se naše društvo ni ustavilo samo vsled konkurenčne, ampak tudi vsled potrebe. Konkurenca jo torej prva in potem pride šele potreba. Nam pa se zdi, da je le konkurenca Sokolu prvi in zadnji smoter "Oslov". Sicer je pa prav, da se iz Sokola izločijo osebe, ki jim je klerikalstvo prva in narodnost najzadnejša stvar, ker taki ljudje le zavirajo razvoj društva.

Našim katoliškim ljudske strankarjem. Piše se nam iz jurijevih krogov: Znano je, da je v katolicizmu neko strankarstvo, ki želi, da je lajiku več danega delokroga v cerkevih stvareh, in sicer, da bi imel posvetni vernik tudi neko pravico govoriti o verskih stvareh, vsaj pa pri izvolitvi duhovnikov, škofov, tako, da ne bo lajik samo mašina za opravljanje molitev in storitev plačil, da ne bi lajiki le poslušali, kaj se jim pove z lece in bi zbirali denar v duhovniške namene. Lajki v nekaterih krajih stavljajo vprašanje, če so samo le za to v cerkvi, da bi bili vladani, nekateri pa hočejo tudi v vseh cerkevih zadevajočih zadevah vprašani biti. Posebno hočejo biti samostojni kat. misleči socialisti. Tudi omikanci v katoliški cerkvi zahtevajo, kakor to poudarja prof. Schuell, samostojnost v verskih stvareh. V tem oziru ustreza protestantizem lajicizmu in je pridobil s tem dosti moči. Škoф Bonomelli iz Kremone je lani oktobra meseca govoril na dijecezanskem shodu med drugim tudi to-le: "Obžalujem, da se lajik v naši cerkvi po duhovniških uradih preveč utesnuje, njegova svoboda preveč omejuje, ker s tem se kat. gibanje zavira." Ta škoф je pozval lajike, da naj nastopajo povsod samostojno, ne da bi dali svojim združitvam navadno rabljeno etiketo katolicizma, ker le-ta dela take družitve antipatične v javnosti in brani katolikom, da bi imeli odločen vpliv v zgodovini narodovi. Duhovniki naj bi podpirali lajike, ko se ti poslužujejo svojih pravic kot svobodni državljanji. Ta škoф ni prav dobro zapisan pri papeštvu in naš Anton

Bonaventura, Napotnik, Khan, Nagl in Sedej seveda ne odobrujejo tega katolicizma in stoje strogo na stališču Sylla in enciklike papeža Pija IX. od 8. dec. 1864, ki določuje, da ima lajik ubogati v vsem, kar zadeva njegovo življenje, svojim duhovnikom, ki so merodajni v gospodarskih, znanstvenih, etičnih in verskih vprašanjih. To nasprotje nam je prišlo na misel, ko smo čitali, da se je naša katoliška stranka prekrstila v ljudsko stranko. Nemara je Šuklje napotil dr. Šusteršiča in druge pametnejše lajike v katoliški stranki do tega, da se prekrste, ker je ime katoliško ljudem antipatično, zglj iz namena, da zastopajo v tej stranki novodobno strugo, ki zahteva vpliv lajikov v vseh zadevah in o personalijah.

Prvi praznik te edinstvenosti. Centralni odbor se je obrnil s posebnim vabilom do nekaterih znanih slovenskih umetnikov; a potom javnosti apelira na vso slovensko inteligencijo, naj pozdravi simpatično jugoslovansko umetniško zvezo, v kateri ne sme manjkati nobeden slovenski umetnik! Jugoslovanska umetniška izložba bodo krasen venec, v kateri bodo vpletene najlepše cvetke slovenskih umetniških talentov. Ta ima biti pa posebno dragocena še zaradi tega, ker predstavlja simbol kulturne in duševne edinstvenosti Slovencev. A prvi praznik te edinstvenosti se proslavi ob podnožju Vitoše. V ta namen se delajo že zdaj velike priznave. Vlada je obljudila znatno podporo, in sam knez prevzame pokroviteljstvo izložbe. Ta bo trajala 2 mesece in privabi gotovo mnogo gostov iz raznih slovenskih pokrajin. Obnovljena in okrašena Srbija se pripravlja za dostojno sprejem.

O novem podpredsedniku grškega nadšočja Al. Walterju se govori, da se je vladni v z njegovim imenovanjem zato tako mudilo, da more spraviti na Gleispachovo mesto trdega Nemca, češ, da itak zna podpredsednik slovensko. Walterjevo znanje slovenščine pa komaj dosega znanje zloglasnih "kurzovcev". Walter je rodom Nemec iz Stainza. Slovenščino lomi le toliko, koliko se je naučil kot avskultant v Celju, pristav v Konjicah in okrajni sodnik v Rogatcu, a ravno v Rogatcu se je pri vsaki priliki pokazal strupenega sovražnika Slovencev ter hotel kmete prisiliti, da zaradi njega morajo razumeti nemško. Avanziral je nenavadno hitro. Leta 1890 je postal sodni svetnik v Celovcu, leta 1897 podpredsednik okrajskega sodišča v Ljubljni, leta 1901 nadsvetnik v Gradcu, leta 1905 predsednik dež. sodišča v Celovcu.

Izmenovanje. Vodja okrajnega glavarstva v Zadru, Josip Tončić, je imenovan za dvojnega svetnika pri tem namestništvu.

Iz politične službe. Namestnišveni kancelist Karel Strenar v Trstu je imenovan okrajnim tajnikom, namestnišveni kancelist Luka Pasterk ravnotam namestnišvenim, officijalom extra statum, računski podčastnik Martin Zelenko v Pulju pa namestnišvenim kancelistom pri okrajnem glavarstvu v Pulju.

Iz poštnih služb. Premenčeni so: poštni oficijal Fr. Artnak iz Pontablja v Celovec, poštna asistentka Ivan Kremžar v Celovcu in K. Šoklič v Braku pa v Gradec.

Repertoar slovenskega glavarstva. Iz pisarne "Dramatičnega društva" se nam piše: Jutri, v torek se ponavlja prvi izvrsna, izredno drastična in zabavna burka "Lipe in Luce, zmagovalna dirkača", ki se je igrala na pustni torki popoldne izven abonnementa. Ta burka ima toliko komike in humorja, da se je

ško leto kupila grad in zdaj se je treba odločiti, kaj da ž njim storiti. Ako naj grad ne ostane zapuščen, takor je sedaj, že predvsem potreben, da poskrbi za primeren dostop. Župan nasvetuje napravo električne železnice, ki bi veljala kakih 20.000 K in ki se da izpeljati brez posebnega posojila, kar pomeni toliko, da bo ta železnica lahko vozila prihodnje leto. Na gradu nasvetuje župan, da se napravijo primerni restavracijski prostori v vrtom. Da se pokrijejo dotedni stroški, je župan naprosil gospo dr. Tavčarjevo, naj narodne dame prirede v „Zvezdu“ veliko veselico, katere čisti dohodek bi bil namenjen v to svrho. Dalje nasvetuje župan, naj se popravi kapela sv. Jurija in naj se lepi prostori na gradu porabijo, da se ustvari ljubljanski mestni muzej, slovenski narodopisni muzej in obrtni muzej; da je se položi temelj umetniških galerij v zvezi z gajenjem slavnih slovenskih mož, da se poskrbe prostori za mestno inžinjeredie in za mestni arhiv, da se napravi umetniški atelje in da se ventualno ustanovi zvezdarna. Program je lep in velik in radovedni, kaj sklene obč. svet.

Stritarjev rojstni dan. Ob demdesetletnici slovenskega pesnika pisatelja Jos. Stritarja (rojen na 6. marca 1836) smo razstavili pri Šešarku v Šlemburgovih ulicah akvarelno sliko Stritarjevega rojstnega doma. Pod smreko pri Velikih Lačah, preprosta kmečka hiša, napol zidana, napol lesena in s slamo krita, stoji sredi sadnega drevja samotno na vzhodnem pobočju prijazne doline, ki se pod Veliko Slevivo izpod Lužarjev mimo Karlovice vije proti Račni. Leseni paž konci hiše nastira mogočna, vinska trta; pod nje peresi se sušči izličkani storži rumene sorže. Za hišo stope lesena gospodarske poslopja. Hišo je slikal leta 1891 tedanjji major in sedanji polkovnik g. K. H. pl. H. za svojega prijatelja, nekega v Ljubljani živelega pesnikovega znanca in rojaka.

Slovensko kreditno društvo v Ljubljani. Promet leta 1905: 5.188.873 K 07 h. Denarni promet od 1. januarja do 28. februarja 1906: Sprejemki: 265.432 K 14 v., izdatki 63.916 K 53 v., skupno 529.348 K 7 v.

Obrahnava o težbi župana Kribarja proti obč. svet. Prosesu: ker, kater je čujemo, v soboto, 10. t.m., ob štirih popoldne.

Zareček se je gosp. Josip Kozak, mesar, z gospo Josipino Dolenc. Cestitamo!

Protestni shod krajačev, sivil in čevljarjev ter v obe stroki spadajoči pomočnikom se je vršil četrti dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma in bil prav mnogočasno obiskan. Shod je otvoril načelnik zadruge čevljarjev v Ljubljani, g. Alejzij Erjavec, ki je pozdravil vse navzoče, zlasti one, ki so prisli z dežele. Pozdravil je navzoče uradne poslanke gg. dr. Ferjančiča, dr. Tavčarja in dr. Žitnika, kjer tudi zastopnika trgovske in obrtnicke zbornice, zborničnega tajnika g. dr. Murnika. Shodovim predsednikom je bil nato izvoljen g. Fran Jeločnik, ki je dal besedo poročevalcu gosp. Franu Wegel-Leckl, načelniku avstrijske zveze žiroških zadrug in svetniku trgovske in obrtnicke dunajske. Gospod Wegel-Leckl, štajerski Slovenec, je poročal nemško, ker ja že 40 let na Dunaju, kjer se je odvadil slovenčine, da ne more več nastopati kot govornik v slovenščini. Poročevalci je slikal prežalostni stan malih obrtnikov, pred vsem pa onega krojačev in čevljarjev ter poudarjal, da morajo krojači in čevljarji zavzeti kar najboljšo stališče proti obrtni reformi, oziroma proti najnovejšim izpremenjenim sklepom stalnega obrtnega odseka. Ta stalni obrtni odsek je namreč ugodil željam konfekcionarjev, ki so zahtevali, da se črta § 38 odstavek 5 novele k obrtnemu zakonu ter neke določbe § 14 vladne predlage, s tem, da je anuliral sklepe sprejete v prvem branju. Konfekcionarji so prišli vsed tega na precej boljše stališče. S tem preti malemu obrtništvu nov krut udarec, ki ga ne bo moglo preboleti. Če pojde z obrtništvom tako žalostno naprej, kot je že zdajnji 20 let, bo kmalu obrtniška eksistenza nemogča. Govornik je predlagal nato, da se odpošije na vlado, na poslansko in gospodsko državno zbornico ter obrtni odsek prošnja, da se drži sklepa, po katerem je prepovedano jemati mero konfekcionarjem in kramarjem z moškimi in otročjimi oblekami in s čevljimi, obesnen pa naprosi, da se eliminira zadnji § 38, ki ga je sklenil stalni obrtni odsek. Tudi naj se naprosi vlada, da deluje na to, da se reši še v tekoči seziji državnega zabora novela k obrtniški. Predlog je bil soglasno sprejet. V tej zadevi je govoril dr. Žitnik, ki je pa pokazal, da se tudi v obrtnem odseku ni ničesar naučil. Mož vprašanja ne razume. Gg. Kovac

in Erjavec sta povdarjala nato potrebo krepke organizacije, kar se je splošno odobravalo. Poročevalce Wegel-Leckl je nato poročal o stalnemu proti načrtu, s katerim se uredi delo na domu. S tem načrtom bi obrtnikom vzeli to, kar jim dajo z obrtnim zakonom, ker konfekcionarji bi imeli svoje delavce in tako škodovali obrtnikom. Sprejeta je bila nato resolucija, da predloži vlada poslanski zbornici zakonski načrt, po katerem se prepove konfekcionarjem s krojačkimi in čevljarskimi izdelki imeti pomočnike doma. Ravno tako je bila sprejeta resolucija, da se protestira proti nameranemu uvrščenju krojačkega in čevljarskega obrta v zavarovanje zoper nezgode. Na shod sta dolži dve pritrjevalni izjavi od tovarishev Toplicah in Ložu.

Cesar je pomilostil 50 kaznjencev. Od teh jih odpade na mariborsko kaznilnico 3, na gradiško 2 in na begunčko 2.

Umrl je včeraj v Novem mestu kanonik Matija Jeriha, pačev častni komornik in lastnik zlatega zasluznega križca.

Iz Gornjega grada. C. kr. deželnosodni svetnik g. Makso Vidic, ki je kakor smo poročali umrl v Gornjem gradu, dne 25. svetčana, je bil v vseh krogih priljubljen. To je najbolj kazal njegov pogreb. Vkljub slabemu vremenu je prihital iz vsega gornjegrajskega okraja velika množica ljudstva, da spremi preblagega pokojnika na zadnji poti. Tako veličastnega pogreba že v našem trgu dolgo ni bilo. Najpoprej je šla šolska mladina, kateri je bil polkaj velik dobrotnik, z učiteljstvom, nato deputacija, broječa 14 mož „Savinskega Sokola“ z zastavo, gasilna društva iz Ljubnega, Sv. Frančiška in z Gornjega grada — ta z zastavo — pod načelstvom glavarja g. Rupa. Za krsto, katero so nosili občinski odborniki, videli smo razen sorodnikov uradništvo, na čelu g. Supanchich, c. kr. okrajni glavar in vodja polit. ekspoziture v Mozirju, občinski odborniki in zastopniki, občinski zastop gornjegrajski, odpodance raznih sosednih občin, zastopnike raznih društev, inteligencijo in polno ljudstva. Iz Mozirja, Šmartnega, Bočne, Nove Štiftte, Ksaverija, Ljubnega itd. so prihitali pogrebcu. Po ulicah, kjer se je pomikal spred so gorele svetiljke, obdan s črnim florom. Ves čas, kar je pokojnik ležal na mrtvaškem odru, plapalole so črne zastave iznad občinske pisarne, sodišča, šole itd. Tudi v trgu Ljubnem so razobilci zastava. Pevski društvo je pomnoženo s pevci iz Mozirja zapelo pred hišo žalosti kakor na pokopališču ginaljive žalostinke. Vencevinšopkov je bilo vse polno n. pr. od trga Gornjograd, knezoškof oskrbnikov, sorodnikov, vpok. vis. nadzornika Petra Ramovša, notarja Drukarja, sodn. tajnika Erhartiča, Zdolšeka, Kocbekova, Vivoda, Verbiča, gospa Trobab itd. Svetnik Vidic je v Gornjem gradu služboval nad osem let in ni imel menda v vsem okraju sovražnika. Vse ga je ljubilo in spoštoval. Posebno se je potegoval vedno za mladoletne, katere je vedno s ponosom imenoval „moji otroci“. Bil je rojen v Ribnici 4. marca 1858. leta. Služboval je v Ljubljani, Litiji, na Brdu, v Ribnici in v Gornjem gradu. Bil je tudi vedno navdušen narodnjak in naprednega mišljenja. Rad je žrtvoval za dobrodelne in narodne namene. Gornji grad in okraj ga bosta zelo pogresala. Bodil blačanu pokojniku zemljico lahka!

Vzoren nemškatarski občinski tajnik. Brežiški občinski tajnik Karel Schalon je cvet nemškatarjev. Dva človeka je tako lesno poškodoval, da ga je sodišče brez vsakega šuma navrati blagajno.

Ker je dreal, bil okraden. Josip Rudež v Trstu je zadremal v neki gostilni, ko je utrujen spraznil par kozarcev, med tem pa mu je neki uzmivoč potegnil denarnico iz žepa in mu tako odnesel 22 K.

Poskušen samomor s petrolejem. Igralka nemškega gledališča v Mariboru, Newald se je načelnila življenga, zato je spila pol litra petroleja, po katerem ji je bilo strašno slabo. Poklicani zdravnik ji je pošteno izpral želodec in jih tako rešil življenga. Vzrok samomora tiči v nekem igralcu mariborskemu gledališča.

Na polju zmrznil. 77letni Martin Weber iz Ragozic pri Mariboru je bil nekoliko slaboumen. 25. pr. m. je ponovno vstal in v sami srajci divjal po polju semtretja, dokler ni omagal v snegu in tam zmrznil.

Obesil se je v Mariboru v Scherbaumovem parnem inlinu delavec Juri Pöschl iz Jarenine s tanko vrvico na neko kljuko. Vzrok samomora ni znan. Samomorilec zapušča ženo in pet otrok.

Konec žganjarja. Pri Sv. Duhi na Ostrem vrhu na Štajerskem se je neki fant p. d. Medel tako napil žganja, da je bležal v snegu in tam storil vreden konec svojega življenja.

Slovenska potrežljivost. Iz Laškega trga se nam piše: Slučaj, ki se je te dni pri nas doigral, je ne-

verjeten in nam jasno kaže, kako slabe sadove nam prinaša naša potrežljivost in prizanesljivost napram našim nasprotnikom. Kakor že svoječasno poročano, je dimnik Benedek 28. januarja malo pred polnočjo priklomastil v zasebno stanovanje gosp. organista Drolca, se hotel polasti zasebrega uradnika Zorince ter pri tem zbudil celo družino Drolčeve, katere otroci se se tako prestrasil, da so kot nori kričali in jokali. G. Drolc je imel dovolj povoda Benedekova ovditi, toda ker je pristna slovenska duša in nad mero prizanesljiv in potrežljiv, tega ni storil. Dimnik Benedek si je pa drugače misil. Ker nima upanja, g. Drolca, ki je znan kot s. liden človek, srečati v kaki gostilni, porabil je to priliko, da nepriljubljenega mu Slovencev priskrne. Torej na paragraf z njim! Bo že šlo, posebno ker solnce laške pravičnosti stanjuje v Benedekovi hiši. In šlo je! Pri obravnavi dne 27. februarja sta bila Franc Drolc in Ivan Dobršek na ovdobo Benedeka od zagrizenega Nemeča adjunkta dr. Premeschaga obsojeni vsak na 24 ur z zapora — prvi, ker je v svoji razburjenosti nad ponočnim vломom — imel je vrhutega hudo bolnega otroka — izrazil proti Benedeku svoje ogorčenje sicer v popolnoma primernih besedah, drugi rabi opazke, da ima tu žendarmerijo priti. Benedek ni policijski komisar, niti policaj, on je le nekak od občine določen atladske občinskega redarja, kakor je to sam sodniku v obraz priznal, — a vsekako — izrekla se je obsodba! S tem se je dala naši občini oblast, radi vsake malenkosti vdirlati sredi noči v privatno stanovanja Slovencev, in ako črhejo kako besedico, pustiti jih neusmiljeno zapreti. To je krivica, ki si jo ne pustimo dopasti, to je napad na osebno prostost Slovencev v Laškem trgu, ki so postali s to odsodbo brezpravni liki tica pod milim nebom, katero se lahko poljubno strelna. In posledice?

Otrok začgal iz maščevanja. 13letni Matevž Strugar iz Zavrha pri Borovljah na Koroškem je začdal v Bistrici v Rožni dolini hišo, v kateri so bili trije otroci tesarja Skoka. Strugar je to storil vsled tegor, ker ga je Škoc pred letom nekaj oklofutal zaradi neke hudobije. K sreči so vse tri otroki rešili, hiša je pa pogorela do tal. Mladega požigalca so zaprli.

Denar izginja v Guštanju na Koroškem. Dvema kmetoma je par dni zaporedoma izginilo po 600 K, a nihče ne ve, kdo bi jih bil odnesel.

Težko obložen voz je padel na Franca Blažka, ko je peljal iz goriska v Lokavec na Goriškem drva. Blažko je bil tako poškodovan, da je v šestih urah izdihol.

Smrten padec. Ko se je 50letna Marija Brezovšček s Kanalskega vratila iz Gorice te dni domov na nekem vozlu, zaspala je na njem in padla tako nesrečno na tla, da so ji šla kolesa čez telo in jo vso zmečkala. V par trenutkih je bila nesrečna matka.

Tržaški Lloyd je zviral nižjim kategorijam svojih uslužbencev plače.

Brezični telefon. Kakor smo že poročali, sta izumila v Trstu realca Valle in Plisnier brezični telefon. V petek dopoldne sta napravila izumitelja nov poskus na daljavo 100 metrov. Poskus se je docela posrečil. Pri poskusu so bili najvišja tržaška gosp., ki so občudovali vstrajnost mladih izumiteljev.

Aretovali so v Trstu 25letnega kovača Marija Drejina, ker je na sumu, da on izdeluje one tajinstvene svedre, s katerimi je mogoče brez vsakega šuma navrati blagajno.

Ker je dreal, bil okraden. Josip Rudež v Trstu je zadremal v neki gostilni, ko je utrujen spraznil par kozarcev, med tem pa mu je neki uzmivoč potegnil denarnico iz žepa in mu tako odnesel 22 K.

Okrazen in zaprt. 26letni Viljem Bayer iz Berlina je v soboto zjutraj pogrešil v Trstu v neki kavarni, da mu manjka 120 K in dolžil natakarja, da mu je ukrajal ta znesek. Ko sta z natakarjem došla na policijo, so vzelji izjavili obeh na zapisnik, a rajhovca pridržali pri sebi, ker je bila izpovedana natakarjeva precej drugačna od njegove.

Golitanec mu je zdrobil. 36letni delavec Alojzij Sarazin v Trstu se je začel prepripraviti z nekim tovarijem, ki ga je zgrabil za vrat in ga tako neusmiljeno davil, da mu je zdrobil golitanec.

Zaključek pusta v italijanski trikolori. Primorski Italijani so zaključili letošnji pust v znanimenju italijanske triklorne. V Gorici so namreč priredili rdeči, v Pulju zeleni in v Trstu rdeči korzo.

Zupnik na obtožni klopi radi umora. Pod tem naslovom smo priobčevali poročila o porotni obravnavi v Zadru proti župniku Franu Tomševiću, njegovemu ljubici Antonijetu Oštricu in župnikovemu slugi, Simi Kovačeviću, ki so bili obtoženi, da so umorili župnikovo „teto“ Ano

Rančigaj, doma iz Gotovelj pri Celju. Obrahnava je končala s tem, da je sodišče odsodilo slugu Kovaceviča radi umora Ane Rančigaj na višlice, Antonijetu Oštricu radi prikrivanja zločina na en mesec ječe, župniku Tomševiću pa na 30 K globe, ker je pridržal neko pismo, ki ga je pisala Ana Rančigaj na Štajersko. V javnosti je ta razsodba vzbudila zlasti v pravnih krogih silno nevoljo, ker je obravnavo jasno pokazala, da je bil na večala obsojeni Kovacevič pri umoru Ane Rančigaj samo orodje v rokah interesovanih drugih; juristi-sodniki in odvetniki — so načratali, da je pravorek porotnikov docela nelogičen in v pravnem oziru pravi nestvor. Na podlagi teh strokovnjakov mnogi so načratali, da je župnikova izrazila zlasti v sklepni množici, da je nepriljubljenega mu Slovencev priskrnil. Torej na paragraf z njim! Bo že šlo, posebno ker solnce laške pravičnosti stanjuje v Benedekovi hiši. In šlo je! Pri obravnavi dne 27. februarja sta bila Franc Drolc in Ivan Dobršek na ovdobo Benedeka od zagrizenega Nemeča adjunkta dr. Premeschaga obsojeni vsak na 24 ur z zapora — prvi, ker je v svoji razburjenosti nad ponočnim vломom — imel je vrhutega hudo bolnega otroka — izrazil proti Benedeku svoje ogorčenje sicer v popolnoma primernih besedah, drugi rabi opazke, da ima tu žendarmerijo priti. Benedek ni policijski komisar, niti policaj, on je le nekak od občine določen atladske občinskega redarja, kakor je to sam sodniku v obraz priznal, — a vsekako — izrekla se je obsodba!

Velik tatvina tobaka. V četrtek so ukradli neznan tatovi iz tobacnega skladnišča v Zagrebu za 50.000 K tobaka.

Poškušen samomor. Danes popoldne okoli 1. ure se je ustrelil pekovski mojster in hišni posestnik na Poljanskem cesti št. 25, gospod Ivan Bizjak. Zadel se je pod brado in mu je šla krogla iz glave na levi strani žela. Ponesrečenec je že dolgo časa bolehal in se mu je vsekako radi obupal za zdravje moral omračiti um. Prvo pomoč mu je dal gospod dr. pl. Födransperg, ki je potem odredil, da so ga z resilnim vozom prepeljali v tajanstvenem zločinu in da je „Slovenec“ zadnji prezgodaj triumfal, ko je bil župnik oproščen vsake kvide glede umora Ane Rančigaj!

Velika tatvina tobaka. V četrtek so ukradli neznan tatovi iz tobacnega skladnišča v Zagrebu za 50.000 K tobaka.

Obisk tržaškega tatu. Danes popoldne okoli 1. ure se je ustrelil pekovski mojster in hišni posestnik na Poljanskem cesti št. 25, gospod Ivan Bizjak. Zadel se je pod brado in mu je šla krogla iz glave na levi strani žela. Ponesrečenec je že dolgo časa bolehal in se mu je vsekako radi obupal za zdravje moral omračiti um. Prvo pomoč mu je dal gospod dr. pl. Födransperg, ki je potem odredil, da so ga z resilnim vozom prepeljali v tajanstvenem zločinu in da je „Slovenec“ zadnji prezgodaj triumfal, ko

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 5 marca. Poslanska zbornica ima sicer šele jutri sejo, teda velika večina poslanec je prišla že danes. Poljski klub, nemški nacionalci, nemški liberalci, konservativni veleposestniki in ustavoverni veleposestniki so imeli že danes obširna posvetovanja o volilni reformi. Sejo poljskega kluba sta se udeležila tudi člana g spoke zbornice Bilinski in Madiuski. Danes je poljskemu klubu pristopil leta 1900. voljeni bukovinski poslanec Bohosiewicz. Klub pripravlja za svoje nadaljnje postopanje glede volilne reforme merodajno resolucijo. V poslanskih krogih se govori, da si je Gautsch reseriral 14 mandatov, ki jih hoče razdeliti med one stranke, katere potrebuje, da dobi njegov načrt d'vretjinsko večino. 7 teh mandatov hoče dati Gališki, enega baje Nemcem na Kranjskem.

Dunaj 5. marca. Vpisovanje poslanec, ki hočejo govoriti pri prvem branju volilne reforme se začne šele jutri ob pol 11. uri ali včič temu je že zdaj prenotiranih nad sto govornikov. Izmed Čehov bodo govorili Kaftan, Herold, Stransky in Kramar, za napredne Slovence dr. Ferjančič.

Dunaj 5. marca. V Lvovu so imeli poljski župani shod, na katerem se je večina izrekla za splošno volilno pravico, s pogojem, da se pomnože galiski mandati.

Dunaj 5. marca. Vsenemci so l. 1884. sami zahtevali podržljene severne železnice, sedaj pa hočejo to podržljene z obstrukcijo preprečiti, boječe se, da bi vsled tega izgubili predvlogo v različnih moravskih mestih.

Dunaj 5. marca. Jutri predloži vlada poslanski zbornici zakon, ki jo pooblasti, plačevati prispevke za skupne zadave, dasi jih Ogrska ne plačuje.

Budimpešta 5. marca. Koalicija hoče Banffja izključiti, in sicer zaradi njegove poslanice glede krize.

Budimpešta 5. marca. Grof Viktor Szecseny pozivlja javno vse madjarske rezervne častnike, naj odlože svoje šarže, če bi vlada v zakonitem roku ne razpisala volitev v državnem zboru.

Petrograd 5. marca. Med delavci ki imajo delo, in med takimi, ki so brez zasluga, je prišlo do krvavih spopadov. Kozaki so streljali; ubiti so trije delavci, 20 pa so jih ranili.

Kijev 5. marca. Osem oborženih mož je napadlo poštne filialke v nekem tukajšnjem predmestju. Odnesli so 8000 rubljev.

Berolin 5. marca. Cesar Viljem izda manifest, v katerem naznani, da se je doseglo gledje Maroka v vseh glavnih vprašanjih soglasje med Nemčijo in Francijo.

Poslano!

Prijateljski sestanek strelskega kluba "Triglav" bode jutri dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer v hotel "Ilijira". Cenjene brate strelec ujedno vabi reditelj.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu februarju 1906 je 226 strank vložilo 55.594 K 27 v, 192 strank vzdignilo 46.946 K 11 v, 20 strankam se je izplačalo posojil 28.000 K, denarni promet 210.622 K 34 v.

Zadnji teden! Žrebanje 9. marca! Trafikantska loterija 2223 dobitkov. 679-6 Glavni dobitek 40.000 krov vrednosti. Srečke à 1 krova. — Naprodaj povsod.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dun. borze 4. marca 1906.

Naleženi papiri. Denar Blago

4% majska renta 99-95 100-15

4% srebrna renta 99-95 100-15

4% avstr. kronska renta 100-05 100-25

4% ogrska kronska renta 118-15 118-35

4% zlata 95-10 95-30

4% posojilo dež. Kranjske 113-40 113-60

4% posojilo mesta Split 99-50 101-65

4% posojilo Zadar 100-65 101- —

100-50 101-50

100-10 100-10

100-15 100-25

100-25 101-25

106-35 107-35

100-50 101-50

100- 100-40

100- 100-50

100- 100-50

100- 100-50

100- 101-50

Srečke 195-50 197-50

• od 1. 1860/ 289- 290-

• tizske 158-75 160-75

• zem. kred. I. emisije 291-25 301-25

• H. 295- 305-

• ogrske tip. banke 260- 269-

• srbske à frs. 100- 100- 108-

• turške 150- 151-

Basilika srečke 24-35 26-35

Kreditne 475- 485-

Iamōske 78- 84-

Krakovske 91- 99-

Ljubljanske 60- 66-

Avstr. rdeč. križa 51-30 53-30

Ogr. 32-25 34-25

Rudolfove 58- 64-

Salcburške 71-50 77-50

Dunajske kom. 530- 540-

Delnice 540- 540-

Južne železnice 127- 128-

Državne železnice 678- 679-

Avstr.-ogrsko bančne deln. 1634- 1643-

Avstr. kreditne banke 670-75 671-75

Ogrske 788-25 789-25

Zivnostenske 246- 248-50

Premogok v Mostu (Brüx) 660- 668-

Alpinške montane 538-25 539-25

Praške žel. ind. dr. 2639- 2649-

Rima-Murányi 538- 539-

Trboveljske prem. družbe 270- 274-

Avstr. orožne tovr. družbe 565- 569-

Ceške sladkorne družbe 156-50 158-—

Vlakte 11-35 11-39

20 franki 19-12 19-14

20 marke 23-50 23-55

Sovereigns 23-96 24-04

Marke 117-40 117-40

Laški bankovei 95-65 95-85

Rublji 251- 252-

Dollarji 4-84 5-

Zltni cene v Budimpešti.

Dne 5. marca 1906.

Termin.

Pšenica za april . . . za 100 kg K 16-72

RZ " oktober . . . 100 " 16-70

" april . . . 100 " 12-66

" oktober . . . 100 " 13-38

Koruza " april . . . 100 " 13-78

" maj . . . 100 " 13-96

Oves " april . . . 100 " 15-40

" oktober . . . 100 " 12-64

Efektiv. Do 5 vin. ceneje.

Termin. 11-35 11-39

20 franki . . . 19-12 19-14

20 marke . . . 23-50 23-55

Sovereigns . . . 23-96 24-04

Marke 117-40 117-40

Laški bankovei 95-65 95-85

Rublji 251- 252-

Dollarji 4-84 5-

Srečke 127- 128-

Državne železnice 678- 679-

Avstr.-ogrsko bančne deln. 1634- 1643-

Avstr. kreditne banke 670-75 671-75

Ogrske 788-25 789-25

Zivnostenske 246- 248-50

Premogok v Mostu (Brüx) 660- 668-

Alpinške montane 538-25 539-25

Praške žel. ind. dr. 2639- 2649-

Rima-Murányi 538- 539-

Trboveljske prem. družbe 270- 274-

Avstr. orožne tovr. družbe 565- 569-

Ceške sladkorne družbe 156-50 158-—

Vlakte 11-35 11-39

20 franki . . . 19-12 19-14

20 marke . . . 23-50 23-55

Sovereigns . . . 23-96 24-04

Marke 117-40 117-40

Laški bankovei 95-65 95-85

Rublji 251- 252-

Dollarji 4-84 5-

Srečke 127- 128-

Državne železnice 678- 679-

Avstr.-ogrsko bančne deln. 1634- 1643-

Avstr. kreditne banke 670-75 671-75

Ogrske 788-25 789-25

Zivnostenske 246- 248-50

Premogok v Mostu (Brüx) 660- 668-

Alpinške montane 538-25 539-25

Praške žel. ind. dr. 2639- 2649-

Rima-Murányi 538- 539-

Trboveljske prem. družbe 270- 274-

Avstr. orožne tovr. družbe 565- 569-

Ceške sladkorne druž